

Hififreak gaat na lange tijd op reis en beluistert de sets van Mister T.

De Proloog:

Al zeer geruime tijd heb ik contact met de hoofdrolspeler en zijn set. Ik ben inmiddels na een paar avonden graven in mijn gedachten erachter wat ons eerste contact was. Ik meen dat er in het westen, dat deel van het land waar Mister T's bed staat, een upgrade in voorbereiding was en deze voorgenomen investering werd gedeeld. We mailden over en weer en zo is het tot vandaag de dag zo gebleven.

Al langer stond een bezoek op stapel maar door onvoorziene omstandigheden kwam het er telkens niet van. Op zeker moment moet je dan gewoon concreet worden en een afspraak maken want anders komt het er niet van. Dat deden Mister T. en ik, want goede voornemens moet je immers ten uitvoer brengen. En zo kwam het er dan van dat ik op een wat grijze zaterdagochtend, de eerste van het jaar 2013, in de ster stapte om de reis te aanvaarden richting westen. De reis, die grotendeels over een breed jaagpad gaat, verliep zonder enig oponthoud zodat ik in nog geen uur, met dank aan de navigatie mijn vehikel, kon parkeren en in een paar passen voor de voordeur stond waarachter ik de komende uren vermaakt zou worden.

De Ontmoeting:

Na de bel beroerd te hebben wordt weldra de voordeur geopend en sta ik ook in oog met Mister T., die we verder in dit verhaal Jan zullen noemen, want dat is immers de naam die hij vanaf het moment dat hij het levenslicht ziet gekregen heeft.

Het welkom is allerhartelijkst en spoedig zitten we in de woonkamer aan een lekkere bak koffie met geserveerde lekkernijen. In deze ruimte staan ook de sets opgesteld. Er wordt geluisterd in de breedte van de woonkamer. Aan de ene kant staat een complete set opgesteld, terwijl aan de overzijde twee sets actieve speakers een plekje op en naast het dressoir hebben gevonden.

De audio- en muziekgeschiedenis van Jan:

De vroegste herinnering, die betrekking heeft op muziek gaat terug naar de tijd dat Jan zo'n vier jaar oud is. Jan wordt door zijn vader meegenomen ter kercke en daar doet een heus kerkorgel dienst om de gemeente te begeleiden bij de te zingen liederen. Moeder is wat moderner en heeft al snel Radio Veronica ontdekt en zo kunnen wel stellen dat beide werelden ertoe bijgedragen hebben dat daar de kiem, de liefde voor een brede muzieksmaak gelegd is. Daarnaast worden er plaatjes gedraaid in het ouderlijk huis van o.a. The Three Jacksons, maar opnamen van Neerlandsch bekendste urgulist Feike Asma ontbreken niet. Om de muziek thuis ten gehore te brengen is er een meubel met daarin een Philips platenwisselaar en radio-versterker voorhanden. Later komt er meubel met een Aristona radio met daarnaast een Dual draaitafel en daarmee laat de familie het mono-tijdperk achter zich. Al de jaren dat Jan in zijn ouderlijk huis verblijft woont, maakt hij van deze apparatuur gebruik. In die tijd maakt hij ook een begin met het kopen van vinyl, hetgeen we nog steeds aantreffen in een van zijn kasten. Bij aanvang van het arbeidzame leven neemt dat een vlucht.

Zelf maakt Jan ook al op zeer jongen leeftijd muziek, of iets wat daarvoor door moet

gaan, want hij krijgt om te beginnen een mondharmonica cadeau. Later wordt deze opgevolgd door een blokfluit, hetgeen achteraf gezien ook wel een geschikt instrument is om echt mee te beginnen.

Jan is ongeveer elf jaar als hij de blokfluit in de wilgen hangt en gitaar nummer een in gebruik wordt genomen.

Jan krijgt een jaar les bij de muziekwinkel, gevolgd door twee jaar les bij de Rotterdamse muziekschool. De nadruk ligt op dat moment op klassiek en de etudes van Ferdinand Carulli staan Jan nu nog helder voor ogen. De bladmuziek uit vervolgen tijden zijn bewaard en worden gekoesterd. Na verloop van tijd komen de elektrische gitaren met natuurlijk een versterker, geluidsvervorming en wordt de weg van de moderne muziek ingeslagen. De diverse muziekstromingen die zich ontwikkelen, we zitten inmiddels in de zestiger en zeventiger jaren, worden door Jan als een spons geabsorbeerd.

Akai AS 1080DB

Akai AA-1030

Alles is interessant en niets wordt uit de weg gegaan. Concerten worden veelvuldig bezocht, of het nu popmuziek betreft of een uitvoering van de lokale fanfare. We bevinden ons inmiddels in het midden van de jaren zeventig en er wordt getrouwd. In die periode moet er ook een set samengesteld worden.

Speakers (Weltklang) zijn reeds voorhanden, de versterker is een krijgertje en de aan te schaffen draaitafel wordt er eentje van het merk Marlux.

Na wat gewissel met versterkers besluit Jan een compleet nieuwe set aan te schaffen. Er wordt eerst flink gespaard, waarna een nieuwe Akai AA-1030 receiver, Wharfedale Glendale XP speakers en een Nordmende cassettedeck gekocht wordt.

Omdat de Akai qua power tekort komt, wordt er een zwaardere Akai AS 1080DB quadro receiver met een extra paartje Glendales het huis in gedragen. Voor het quadrogeluid gaat het Nagaoka JT-322 element haar kunsten vertonen. Ook wordt er nog Akai-quadro-tapedeck aangeschaft.

Dit alles doet dienst tot zo rond het jaar 2000, waarna de Marlux enkel slechts overblijft.

Een Sony-reciever wordt gekocht, type STR-DE435 en twee Jamo luidsprekers. Beiden vinden nog steeds een warm onderkomen bij Jan.

Wharfedale Glendale XP

Ook in huize T. is er zeker moment geen ontkomen meer aan en wordt er overgestapt op een meerkanaals set bestaande uit een Denon 3806 reciever, Kef front-, rear- en center luidsprekers uit de IQ serie met een Rel Stampede subwoofer. Het avontuur is slechts van korte duur want na een jaar is Jan er helemaal klaar mee en begeeft zich weer op het twee kanaals pad.

De keus valt op een Meridianset, G01, G57 en G06.2. De speakers worden de Monitor Audio GS60. De inmiddels redelijk bejaarde Marlux draaitafel wordt dan pas vervangen voor een Dual CS-505 Mk4 .

In het jaar 2009 moeten de Monitor Audio GS60 luidsprekers het veld ruimen voor de ADAM Audio Column Mk3. Weinig later komt de Denon DP-37F met Denon DL-301 element over de vloer om naar ik denk voor altijd te blijven. Als probeersel komen ook de ADAM Tensor Delta's op bezoek om eventueel de plaats in te nemen van de Columns maar Mister T. besluit ze erbij te nemen.

Als laatste valt zijn oog op de ADAM Artist 5. Die zijn eigenlijk bedoeld voor de desktop die een verdieping hoger staat, maar aangezien die zo goed presteren, mogen ze bij de overige Adam's familieleden blijven en staan ze nu fier op het dressoir. De meest recente verandering is de overstap van Meridian naar Bryston. Voorwaar, een hele audioreis met vele hoogtepunten!

De huidige sets van Mister T.:

Voorversterker: Bryston BP26 inclusief MPSII voeding

CD-speler: Bryston BCD-1

Eindversterker: Bryston 3B SST2

Draaitafel: Denon DP37 met een Denon DL301 element

Phono-Pre: Project 2

Luidsprekers: Adam Audio Classic Column Mk3, Adam Audio Tensor Delta, Adam Audio Artist 5.

De actieve kant van Jan.

Beschrijving van de ruimte:

De woonkamer van Jan bestaat qua gebruik uit twee delen. Ik beperk me tot het deel dat bezet wordt door de audio. De ruimte zal ruwweg een kleine zes bij krap vier meter zijn. Aan weerszijden van de korte kant staan speakers opgesteld. Aan de ene lange zijde bevindt zich de raampartij van de voorgevel, terwijl in het verlengde van de andere zijde de eethoek geplaatst is.

De aankleding is gelijk aan vele huishoudens, wat kasten hier en daar, stoffen bankstel en op de vloer treffen we vloerbedekking aan en voor de ramen hangen lamellen. Onderscheidend t.o.v. de vele andere huishoudens zijn de sets, de platenkast met vinyl en de gestapelde kasten met vele cd's. Aangezien Jan zelf geheel en al baas van de binnendienst is, verbaast me dat niet.

De luisterpositie is in alle gevallen op ruime afstand van de achterwand, hetgeen ik altijd als prettig ervaar.

De platenkast van Jan:

Je zou kunnen zeggen voor elck wat wils. Klassiek, seventies, eighties, traditionele orgelmuziek of in een nieuw jasje, het is allemaal voorhanden. Daarnaast schuwt Jan ook het hedendaagse niet, hetgeen de collectie zeer gevarieerd maakt. Onze collecties vertonen dan ook op onderdelen grote overeenkomsten en dat zorgt ervoor dat het beluisteren van de sets m.b.t. de muziekkeuze bij ons deze middag geen kromme tenen teweeg zal brengen.

Luisteren naar de afzonderlijke speakers:

We gaan van start door ver terug te gaan in de tijd. We laten het ritueel van muziek beleven, zoals dat grotendeels in de vorige eeuw vormgegeven werd door plaatjes te draaien en beluisteren op 78 toeren een bekende opname uit 1957 van Harry Belafonte en wel "Island in the sun".

De Columbia platenspeler is een stukje vernuft en de wijze waarop we de tonen in volume laten toenemen, doen me direct denken aan de zwelkast, die menig orgel rijk is. We luisteren de opname geheel uit en bekijken nadien de naalden en ervaren dat de naalddruk in die tijd niet in grammen werd uitgedrukt.

Volgens draaien we een kwartslag. We gaan van start met het stuk "Fanfare" van Lemmens. Als bron doet de laptop dienst en de speakers die hun kunsten mogen vertonen zijn van het merk Adam Audio, type Artist. Ondanks dat het stuk vanaf YouTube gedraaid wordt, is al snel duidelijk dat deze speakertjes, waar menigeen zijn neus voor ophaalt vanwege hun afmeting, een bijzonder mooi plaatje neerzetten. De volheid, maar ook het subtiele geluid dat een Cavallé Coll orgel kan voortbrengen, valt in de smaak.

Snel door met een stukje vinyl. Als de muziek klinkt is direct duidelijk dat we de komende dikke vijf minuten gaan genieten van het album "Spiral" van Vangelis. Ondanks dat de speakers, de Adam Audio Tensor Delta, de overtreffende trap van de Artist ukkies zijn, wordt direct duidelijk dat het bronmateriaal van doorslaggevende betekenis is voor het eindresultaat. De Artist slaat in vergelijking tot zijn grotere drieweg zuster, de Delta, dus geen gek figuur.

Het volgende stuk dat we van cd beluisteren komt van het album "La Folia De La Spagna", een prachtige opname uit de tweede helft van de vorige eeuw. De muziek is erg puur en zo wordt het dan ook gepresenteerd. Nergens ervaar ik dan ook opdringerigheid of scherpe randjes. De weergave maakt dat je heerlijk op kunt gaan in de muziek en de ruimtelijkheid van de opname is daar zeker debet aan. Deze opname zou iedere muziekliefhebber zeker eens op zijn set gehoord moeten hebben om te ervaren hoe mooi niet alledaagse, oude muziek met een groot fungehalte kan klinken. Voor het geld hoef je het tegenwoordig niet te laten want voor een paar Euro is het album nieuw te koop, op de tweedehands markt wordt echter voor een vinylvariant heel veel geld betaald.

De muziek van Jaques Brel boeit ook enorm vanwege de pure stem en het gesproken accent. Noem me een romanticus, maar voor aanvang reis brandde deze cd me in de handen en kon ik het niet laten 'm in mijn tas te stoppen. We draaien van het album "De eenentwintig grootste successen" van cd en wel het nummer "Mijn vlakke land". Het klinkt door de kleine bezetting erg intiem en de opname is zoals vele opnamen uit die tijd. Ondanks dat boeit het tot de laatste toon en dan kom je tot de conclusie dat zo'n "antieke" opname ook in deze crisistijd nog zijn muzikale waarde behouden heeft! Ongemerkt gaan mijn gedachten na het beluisteren van Brel uit naar René, die een grote carrière voor zich had als vertolker van het genre van Brel, maar helaas door een noodlottig ongeval het leven liet. Ja, muziek doet je wat in de juiste setting en ambiance.

Zo ook hier, op deze middag.

De laatste opname die we beluisteren op dit uit de kluiten gewassen actieve driewegsysteem is van Chet Baker. Er zijn vele opnames van "My funny Valentine" op de markt, maar deze is voor mij wel de mooiste. Het nummer komt van het album "Last Great Concert 1 & 2" en kort nadat dit album op de markt kwam overleed Chet. De broosheid druipt er vanaf als je Chet hoort zingen. De jarenlange verslaving heeft zijn tol geëist en wellicht is dit het dat deze opname, op bepaalde momenten zeer ingetogen, de luisteraar als het ware een blik gunt in het concert. Het arrangement is zeer geraffineerd en het orkest is geheel dienende, ondersteunend aan deze grote blazer. Om het mooi af te ronden pikken we ook nog het nummer "Django" mee en we luisteren ook nu weer ademloos totdat de stilte ons doet beseffen, dat we geluisterd hebben naar de muzikale kunsten van een wel heel bijzonder mensch.

Na een ingelaste pauze met een hapje, drankje, goed gesprek over het leven en wat ons boeit, gaan Jan en ik er weer voor zitten.

De passieve kant van Jan.

Tot slot beluisteren we de Brystonset met de Adam Audio Classic Column luidsprekers.

We beluisteren enkele stukken van de cd Camille Saint-Saens: Organ Works (Klais orgel/Joachim Dorfmüller). De opname is van prima kwaliteit en laat veel dynamiek horen. De speakers zijn prima in staat dit weer te geven. Het ene moment klinkt het orgel in zijn explosieve volheid terwijl het andere moment de tonen bijna ten onder gaan in het geluid van de windkamer. Dit maakt m.i. juist orgelmuziek zo spannend. Iedere keer weer verrassend en de stukken zijn van tijd tot tijd variaties op het thema. Het boeit vanaf de eerst tot de laatste toon.

We gaan op de akoestische tour en beluisteren enkele nummers van het album "Visions" van Hans Theessink en Terry Evans. Een prachtig samenspel van stemmen, die overigens heel verschillend zijn en wellicht juist daarom een prachtig koppel vormen. Het geheel wordt erg ruimtelijk gepresenteerd en ondanks dat de

stemmen erg op de voorgrond treden, is erg nergens ook maar een puntje van irritatie te benoemen. Zo mooi mag een set klinken en dat ik daarvan getuige mag zijn maakt me een bevoorrecht mens.

We sluiten af met de muzikale veelpoot Friedemann en het album "Memory Lane". Heerlijke luistermuziek en allemaal eigen composities.

Ik heb veel albums van deze uitvoerenden en ondanks dat er veel overlap en variaties op hetzelfde te bespeuren valt, blijft het voor mij een uniek luistergenre. Dat het geheel ook nog eens met zorg op plaat is gezet maakt dat het luistergenot i.c.m. deze set zeer groot.

Met name de presentatie van veel details en het ontbreken van knelpunten en ergernissen maakt het bijzonder aangenaam.

Maar zoals altijd als het gezellig en onderhoudend is, staat de klok al weer uren verder sinds het moment dat ik het onderkomen van Jan betrad. Het wordt de hoogste tijd om de terugreis te aanvaarden.

Samenvattend:

Jan heeft bijzonder mooi speelgoed waaraan hij zelf veel plezier beleeft. De sets afzonderlijk kunnen afzonderlijk zorgen voor urenlang luisterplezier. Bij de grotere speakers merk je op zeker luisterniveau dat de ruimte de beperking is. Als je daarmee rekening houdt dan staat niets het genieten in de weg.

Ik hoor sommigen al denken en daarom zal ik de vraag dan zelf maar loslaten: Heb je een voorkeur? Ja, die heb ik zeker.

De epiloog:

Samen lopen we naar de ster en na een korte bezichtiging kan het vehikel de goedkeuring van de gastheer verdragen. Eendrachtig spreken we uit dat het erg gezellig was, de tijd gevlogen is en schudden we elkaar de hand.

Daarna koers ik huiswaarts. Het was een intensief bezoek met heel veel indrukken. Ik neem me voor tijdens de terugreis de indrukken van deze middag zo nauwgezet mogelijk in woorden proberen te vatten (en u bent hier reeds getuige van, als u lezende hier aangeland bent).

De reis verloopt voorspoedig. Het is rustig op de weg en mijn vierwieler lijkt de stal te ruiken, zodat de reistijd aanzienlijk korter was dan de gids in het dashboard in eerste instantie me wilde laten geloven.

Met oprechte hifigroet,

Uw Hififreak

Voor en door Hififreaks!